

## POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie zainicjowanej zażaleniem **R.M.**,  
na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w Rybniku  
o odmowie wszczęcia śledztwa z dnia 28 czerwca 2024 r., [...],  
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 27 marca 2025 r.,  
wniosku Sądu Rejonowego w Rybniku,  
zawartego w postanowieniu z dnia 5 marca 2025 r., III Kp 35/25,  
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,  
na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*,

**p o s t a n o w i ł**  
**wniosku nie uwzględnić.**

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 marca 2025 r., III Kp 35/25, Sąd Rejonowy w Rybniku zwrócił się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie sprawy z zażalenia R.M. na postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. W uzasadnieniu wniosku Sąd Rejonowy podniósł, że zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, sformułowane przez R.M. jako „wniosek o ściganie”, dotyczyło sędziów Sądu Rejonowego w Gliwicach, Sądu Rejonowego w Raciborzu, Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej, Sądu Okręgowego w Gliwicach, Sądu Okręgowego w Rybniku, Sądu Rejonowego w Zabrze, Prokuratora Rejonowego w Rybniku i prokuratora Prokuratury Rejonowej

w Rudzie Śląskiej oraz konkretnych wskazanych w piśmie postępowań. Sąd wnioskujący podał, że Sądy Okręgowe w Gliwicach i Rybniku, a także Sądy Rejonowe w Gliwicach, Zabrze, Raciborzu i Rudzie Śląskiej oraz Prokuratury Rejonowe w Rybniku i Rudzie Śląskiej działają w obszarze właściwości Sądu Apelacyjnego w Katowicach, co może rodzić spekulacje co do wpływu tego powiązania na rozstrzygnięcie sprawy i może to być postrzegane w opinii społecznej jako okoliczność, która nie sprzyja obiektywnemu i bezstronnemu rozpoznaniu sprawy. W ocenie Sądu Rejonowego, w konsekwencji może to rodzić w odbiorze społecznym przekonanie, że sprawa nie zostanie bezstronnie rozpoznana. Zdaniem Sądu wnioskującego, jedynym sposobem usunięcia tych ewentualnych wątpliwości i spekulacji jest przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu spoza apelacji katowickiej.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Skorzystanie przez Sąd Najwyższy z uprawnienia określonego w art. 37 § 1 k.p.k. może nastąpić wyjątkowo, albowiem tzw. właściwość z delegacji stanowi wyjątek od konstytucyjnego i konwencyjnego prawa do sądu, którego jednym z istotnych filarów jest prawo do sądu właściwego, a więc wyznaczonego na podstawie kryteriów wcześniej ustalonych, obiektywnych i niezależnych od stron i innych uczestników postępowania.

Dokonując wykładni art. 37 k.p.k. Sąd Najwyższy niejednokrotnie już stwierdzał, że nie ma podstaw do korzystania z instytucji przewidzianej w art. 37 k.p.k. w każdym wypadku, gdy sądowej kontroli podlega decyzja prokuratora wydana po sprawdzeniu zasadności doniesienia o rzekomym m.in. przekroczeniu uprawnień lub niedopełnieniu obowiązków w toku rozpoznawania konkretnej sprawy przez sędziego orzekającego w sądzie właściwym miejscowo lub sędziego sądu wyższego rzędu, skierowanego do organów ścigania przez stronę procesową, kwestionującą przebieg postępowania lub nie akceptującą orzeczenia kończącego to postępowanie (zob. m.in.: postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 lipca 2011 r., III KO 48/11; z dnia 25 stycznia 2023 r., V KO 120/22). Zasadnie też wskazuje się, że co do zasady nie uprawnia do przekazania właściwości fakt, iż

osobą podejrzewaną w procesie karnym jest osoba znana sędziom sądu właściwego do rozpoznania sprawy wyłącznie z racji kontaktów o charakterze zawodowym (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2016 r., II KO 25/16; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2013 r., II KO 54/13).

W piśmie inicjującym postępowanie R.M. nie wskazał imiennie osób, które miałyby być sprawcami czynów zabronionych, wskazał jedynie jednostki wymiaru sprawiedliwości i sygnatury akt spraw. Nie przyporządkował określonych przestępstw, których popełnienie zarzuca, do określonych osób i zdarzeń, nie opisał kwestionowanych zachowań, zastosował jedynie na początku pisma wyliczenie kwalifikacji prawnych czynów, wymieniając tam wskazywany już art. 231 k.k. (niedopełnienie obowiązków lub przekroczenie uprawnień), ale również m.in. działanie w ramach przestępczości zorganizowanej (art. 258 k.k.) czy zachowania przeciwko dokumentom (art. 270 k.k. i art. 271 k.k.).

W piśmie inicjującym postępowanie R.M. nie wymienił zachowań, których mieli dopuścić się sędziowie Sądu Rejonowego w Rybniku (choć są wskazania na Sąd Okręgowy w Rybniku (w sprawie cywilnej) i Prokuratora Rejonowego w Rybniku). Tym samym zachowania mające stanowić podstawę faktyczną dla potencjalnego postępowania karnego z zawiadomienia R.M. nie dotyczą wprost działań czy decyzji sędziów Sądu właściwego do rozpoznania zażalenia, a jedynie zachowań związanych z innymi jednostkami wymiaru sprawiedliwości, z obszaru apelacji katowickiej.

Mając powyższe na względzie, nie można zgodzić się z Sądem wnioskującym, że w tej sprawie rozpoznanie sprawy przez Sąd właściwy stanowiłoby zagrożenie dla dobra wymiaru sprawiedliwości. Nie dochodzi do zagrożenia dla tego dobra w sytuacji rozpoznania zażalenia na postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa w sądzie właściwym, którego działalność nie została zakwestionowana przez skarżącego w zawiadomieniu o możliwości popełnienia przestępstwa, gdy zawiadomienie to dotyczy wielu jednostek wymiaru sprawiedliwości (sądów, prokuratur) i zostało skonstruowane na dużym poziomie ogólności.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[WB]

[r.g.]